

متن پرسش

سؤال ۲۰: انسان به بعضی قضایا علم حصولی دارد مثل این که: «دیروز درد داشتم»، و به بعضی قضایا علم حضوری دارد مثل این که «الآن درد دارم». پس می‌شود انسان به یک قضیه علم حضوری داشته‌باشد بدون این که نظر به موضوع و محمولش داشته‌باشد. حال سؤال ما این است که: آیا مبادی یک فکر، لزوماً از جنس قضیه و تصدیق است (البته لابشرط نسبت به این که نظر به موضوع و محمولش بشود یا نشود)؟

متن پاسخ

باسمه تعالی؛ علیکم السلام: همان‌طور که عرض شد مبادی اعم از آن که مبادی عقل نظری باشد، مثل امتناع اجتماع نقیضین و یا مبادی عقلی عملی باشد، مثل سیره‌ی انسانی که او را به عنوان مبادی پذیرفته‌ایم، در هر دو صورت آن مبادی یک تصدیق درونی و حضوری است و در این‌جا بحث موضوع و محمول معنا نمی‌دهد، هرچند از این به بعد می‌توان بر مبنای آنچه در درون تصدیق کرده‌ایم □ در عقل نظری و عملی □ قضایایی را شکل دهیم و موضوع و محمول بسازیم و استدلال کنیم. ملاحظه کرده‌اید که ما مبنای عقل عملی را ابتداءً و بالذات انسان معصوم می‌دانیم و در ذیل آن انسان، انسان‌هایی را که یک نحوه اتحاد با امامان دارند، می‌پذیریم. موفق باشید